

شرح لیس لی وراء الله

کلیدواژه: عرفان، رابطه ائمه و خدا.
پرسش: شرح عرفانی عبارت «لیس لی وراء الله و ورائکم یا سادتی منتهی» که در در [دعای علقمه](#) بعد از [زیارت عاشورا](#) ی مقدسه خوانده می شود، را بفرمائید.
پاسخ: این عبارت و عباراتی مشابه که به نسبت نزدیکی بین ائمه معصومین (علیهم السلام) و خدا اشاره دارد، بر اساس دیدگاه های مختلفی می تواند مورد شرح و تفسیر قرار گیرد. معتقدین به مقامات عالیه برای ائمه نیز می توانند این مسئله با روش های مختلفی برای خود قابل فهم نمایند.

فهرست مندرجات

- [۱ - تفسیر عبارت](#)
- [۲ - رسیدن به خدا بدون طریقت معصوم](#)
- [۳ - منبع](#)

تفسیر عبارت

از جمله برخی بر این اعتقادند که [چهارده معصوم](#) بعد از خدا، بالاترین مقامات وجودی هستند و نیل به خدا برای غیر از این افراد، محال است، بلکه این وجودهای مقدس محل تجلی خدا هستند؛ لذا رسیدن به آنها همان رسیدن به خدا است و بالاتر از این مقام هم، برای سایر انسان ها محال است. در این دیدگاه امام، غیر از خدا است و رسیدن به خدا محال بوده و لقاء الله - به معنایی که معمولاً مراد است - هم محال است، مگر به معنای رسیدن به امام معصوم.
این برداشت متهم به غلو شده و در پاسخ به منتقدین به دشواری پاسخ گو بوده است؛ چون با این بیان امام وجود مستقلی دارد که غیر از خدا است و در عین حال مقصود همه عالم است و این بیان درستی نیست و همان تفویض باطل است. طریقه صحیح در فهم این مسئله این است که امام از خود وجودی مستقل ندارد و فانی در خدا است و این خدا است که در امام تجلی کرده است و کسی که به این تجلی برسد و در وجود خود آن را بیابد به اتحاد با این مقام (امام) رسیده و به تبع امام همچون امام تجلی حضرت حق خواهد شد. پس هیچ غیریتی بین این مقام امام با خدا نیست؛ چون امام نیست شده و به هستی خدا وجود یافته است. این عین توحید است، اما بیان قبلی شرک است؛ چون امام را در کنار خدا قرار می دهد.
پس در شرح این عبارت بنابر این مینا می توان گفت: ای موالی و سروران من! من منتهایی جز رسیدن به شما و جایگاه صدق شما که همان جایگاه فنا بعد از بقا است ندارم که این جایگاه، جایگاه تجلی احدیت خدا است که خدا در آن، در آینه انسان، صفات و اسماء خود را می بیند و خود بر خود تجلی می کند و چون من خود به این مقام نرسیده ام، پس از طریق شما امید دارم که به این مقام که منتهای مقامات انسان است برسیم. (البته در آن مقام دیگر من نخواهم بود).

رسیدن به خدا بدون طریقت معصوم

اما این که آیا می توان به طور مستقیم و بدون طریقت امام، به خدا رسید، کمترین پاسخی که می توان گفت؛ این است که رسیدن به خدا از طریق امام بسی ممکن تر از رسیدن به خدا بدون امام است و اگر هم کسی مستقلاً به خدا برسد یقیناً به عظمت مقام امام معصوم وقوف بیشتری خواهد یافت و خود را تکویناً در این مقام، از امام معصوم متأخر و مستفیض خواهد دید؛ چون امامت خاصه اصل در این مقام است و امامت عامه در هر حال و تکویناً متأخر و به تبع امامت خاصه است.

منبع

[پایگاه اسلام کوئست](#)

رده های این صفحه : [اخلاق اسلامی](#) | [تفسیر دعا](#) | [دعا](#)